Kall til bot og selvbesinnelse

HELE den lutherske kristenhet jubilerer nå i anledning 450 s-dagen for Martin Luthers te- på kirkedøren i Wittenberg n 31. oktober 1517. De ble oppkten til den epokegjørende kirhistoriske begivenhet som remasjonen står for og som vi m luthersk-evangeliske kristne står og tolker som intet minne enn en gjenoppdagelse av ve troens skatt og klenodium vangeliet» — Hermann Sasse r: «Gjenoppdagelsen av den biiske sannhet om synderens rettdiggjørelse av nåde alene ved en alene betyr intet mindre n en gjenoppdagelse av evanlets sannhet.»

Den lutherske kristenhet som nå har bevart denne radikale ståelse av reformasjonens entlige gave, vil derfor i dyp knemlighet og dyp ydmykhet bilere» for Herrens åsyn og se Ham forat evangeliets lys en ble bragt fram til full klar- og nå lyser i vår kirkes dyre- e bekjennelsesskrifters tolkg av det apostoliske evangem!

Det er først og fremst artikkeom «rettferdiggjørelsen ved en alene» (justificatio sola e), «den artikkel hvorved kir- står og faller» som vi med el bør takke for under vårt ormasjonsjubileum! I Apologitil Augustanas hovedartikkel justificatione» heter det: n er den høgeste og forniemartikkel i hele den kristne e, så at denne artikkel er av get stor betydning, idet den da å tjener til å gi den klare, lige forståelse av hele den Helskrift og den alene viser en til Kristi uutsigelige skatt den rette erkjennelse av ham den alene åpner døren til hele elen. Og uten denne artikkel ingen arm samvittighet ha rett, bestandig og sikker trøst r erkjenne Kristi rikdommer!

EN tross våre bekjennelsesskrifters klare vitnesbyrd om ferdiggjørelseslærens dignitet det i jubileumsåret et faktum det i store deler av den lutske kristenhet ikke lenger er n lidenskapelig kamp for nne artikkel hvorved kirken og faller», og at nye «Luthersk» teologi har glidd inn i en omformning og omtolkning av denne artikkel, så den ikke lenger læres og forkynnes med sin bibelsk-reformatoriske substans!

I mange lutherske kirker i verden kan en gå ut og inn i årevis uten å merke at en besøker en kirke som egentlig burde hete: «Rettferdiggjørelse- av- tro- kirken»! —

Og mange steder kjenner en bibeltroende lutheraner ikke bekjennelsesskriftenes tolkning av rettferdiggjørelsen igjen!

Den lutherske kristenhet har all grunn til å feire sitt kirkejubileum i et dobbelt tegn. I takk til Herren for reformasjonsfedrenes skrifttroskap, og i bot over sin egen utroskap i forvaltningen av fedrenes arv! — De lutherske kirker feirer kirkejubileum i splittelsens tegn på grunn av en lang forfalls- og frafallsprosess i deres midte, forårsaket av det teologiske «svermeri», som har pågått i flere århundrer og som i vår tid synes nå et klimaks ved de teologiske læreanstalter og universiteter ikke minst i lutherdommens moderland!

I kampen for rettferdiggjørelseslærens renhet står og faller den lutherske kirkes være eller ikke være, står og faller dens enhet og dens kontinuitet med den apostoliske urkirke. Luther har selv sagt: Hvor denne artikkel blir bevart ren, der forblir også kristenheten ren og endrektig og uten partier. Men hvor den ikke blir bevart ren, der er det ikke mulig å avverge en eneste vilfarelse eller noen partiånd.»

NÅR det har vist seg så vanskelig å holde oppe rettferdiggjørelseslærens renhet i vårt kirkesamfunn, så har det én vesentlig årsak: Svikt i forhold til reformasjonens formalprinsipp — Skriften alene (sola scriptura). Svikter bibeltroskapen, oppløses snart hele den bibelsk-reformatoriske bakgrunn for rettferdiggjørelsesproblematikken, nemlig læren om Guds vredes forferdelige virkelighet, åpenbaret i lovens forbannelse. — Bakgrunnen for Romerbrevets lære om rettferdiggjørelse av tro er dets veldige bevitnelse av Guds vrede og lovens forbannelse. Konflikten med Gud er det hele. Den Hellige Skrifts frelsesproblematikk springer ut av! Der hvor kirken i troløshet mot Skriften ikke lenger forkynner eller fornekter Guds vrede, kan aldri rettferdiggjørelseslærens renhet opprettholdes, men alt må omtolkes eller denne lære glir ned til en paulinsk spesialitet, tidshistorisk bestemt av hans oppgjør med en lovisk jødedom.

Med utgangspunkt i reformasjonsjubileet mener resk. Erling Utnem i denne artikkel til takk og bot på samme tid for reformasjonen: Takk for fedrenes skrifttroskap og til bot for egen utroskap i forvaltningen av fedrenes arv, en utroskap han mener er blitt verre med tiden.

I AUGUSTANA gjøres det tinderende klart at rettferdiggjørelseslæren er sprunget ut av den samvittighetsangst som oppstår ved en bibelsk forkynnelse av lovens straffembete (usus elenchticus legis). «— Hele denne lære må føres tilbake til hin kamp i den forferdede samvittighet og uten denne kamp kan den ikke forstås.» — Det går ikke an å underkjenne eller fornekte Guds vrede (lovens forbannelsesembete) og samtidig holde oppe en ren bibelsk-reformatorisk rettferdiggjørelseslære! Det er dette håpløse forsøk størstedelen av den evangelisk-lutherske teologi og forkynnelse i dag driver på med. Derfor har vi alt dette underlige snakk om hvordan vi skal kunne forkynne rettferdiggjørelsen inn i en ny tid da det moderne menneskes frelsesproblematikk ikke lenger er bestemt av spørsmålet: Hvordan få en nådig Gud? — Som om det naturlige menneske tidligere av seg selv uten kraftig forkynnelse av Guds vrede i loven har kunnet stille seg det eksistensielle spørsmål: Hvordan få en nådig Gud? — Og som om vi kan omforme og anpasse rettferdiggjørelses evangelium til det moderne menneskes eksistensproblematikk og frelsesbehov! Er vi ikke også i det tjuende århundre forpliktet til å forkynne Guds vrede og lovens forbannelse? — Den bibelske åpenbaring er for den evangelisk-lutherske bekjennelse en organisk størrelse, lider åpenbaringssannhet lider alle, alle betinger hverandre innbyrdes. Og de andre lider i samme grad som den underkjente sannhet er en sentral sådan. Den funksjon som forkynnelsen av Guds vrede (lovens forbannelse) har i det bibelske vitnesbyrd, kan sammenlignes med den benbygning som har for oppbygningen av vårt legeme. Underkjennes Guds vrede, faller hele reisningen i frelsesproblematikken sammen.

TROSBEGREPET blir uten vredesanfektelsen et helt annet. «Den tro som vi taler om finnes i boten, dvs. den fostres under samvittighetens angst og nød, når den kjenner Guds vrede over synden.» (Apol.) Bekjennelsen taler stadig om at uten erfaring av en åndelig lovåpenbaring (revelatio spiritualis legis), hvor vi blir gjenstand for en «vredesberøring» og lærer å frykte Gud, kan det heller aldri komme til en sann omvendelse fra lovrettferdigheten. Hele den katolske kirkes lovrettferdighet, føres i bekjennelsesskriftene tilbake på det forhold at den ikke lenger kjenteg digniteten i Guds vrede! Først under anfektelsen lærer vi «at vi ikke kan stille våre gjerninger mot Guds vrede og dom», men at bare «midleren Kristus kan stille mot Guds vrede og dommen.»

Det er et uimotsigelig faktum at Guds vrede mest ikke lenger forkynnes i lutherske kirker og det i en tidsalder da hans vredesskåler uttømmes over oss med apokalyptisk tyngde på grunn av vårt sedelige og religiøse forfall!

MEN uten vredesanfektelsen blir også nådebegrepet uttømt for bibelsk-reformatorisk innhold og det forkynnes «billig nåde» i våre forsamlinger. Syndenes forlatelse blir en selvfølgelighet. Har aldri konflikten med Guds destruktive vrede blitt åpenbaret ved loven har ingen fått bekymring med den gesjeft å synde, får heller ingen bekymring med den sak å tro sine synders forlatelse! Da trenges ingen forkynnelse av den bibelske korslære og ingen trøstefull mottagelse av pant på sine synders forlatelse i dåp, skriftemål og nattverd. Men greier seg godt uten kirkens nådemidler. Det er ingen eksistensiell flukt lenger fra dommerstolen til nådestolen, fra den Gud som slår hjel til den som gjør levende, fra Guds vrede som kaster oss i helvede til Guds nåde som kaster oss i himmelen!

Luther forutsa utviklingen det gjaldt fornektelsen av ret- diggjørelsens bakgrunn, slik skapes ved rett lovforkynn «Jeg besverger eder som ske lærere for andre nøye å denne artikkel om lovens sann egentlige oppgave. For etter tid kommer den atter til å dunkles og helt stilles tilside.»

OG fordi rettferdiggjørel bakgrunn er i ferd me falle bort mellom oss, blir i vendigvis også forsoningsl omtolket og avsvekket. I våre formatoriske bekjennelsesskr forkynnes Kristi død klart stedfortredende strafflidelse m Guds vrede. Luther forkynte patos at «Kristus går inn me den vrede Gud og synderen «Derfor må denne tekst: Han våre synder — særlig grundig forstått. Den er fundamentet hvilket hele Det nye Testame hviler.» — Fordi det glipper den rette rettferdiggjørelses blematikk så mange steder i lutherske kirker i dag, ser vi også stadig at en utvannet subtiv forsoningslære stikker h fram eller at en kosmisk-dut tisk forløsningsproblematikk avløst rettferdiggjørelsespro matikken. Gud er nemlig i da færreste lutheraneres nød — da trenges det ikke forkynnes rettferdiggjørelse! Alt dette er sentlig nød i den lutherske k tenhet i dag! Våre lutherske kers trosliv vitner om stor avst fra fedrenes! Vi har riktig grenseløst mye å takke for hjemme, men også vi står h tilbake og har mye å innhe

La oss derfor jubilere både takk for fedrenearven og med ferdighet over vår forvaltnin den! Og la oss i dagene kommer be om å få fordype vår evangeliske skatt som bekjennelsesskrifter så rikelig øst opp for oss av Den He Skrift!

Gud signe vår egen kjære e gelisk-lutherske kirke og våre terkirker i jubileumsdagene reformatorisk fornyelse!